

A pénzügyi egészség nem csupán az anyagi helyzettől függ

A Magyar Nemzeti Bank országos reprezentatív kutatás keretében első alkalommal készített átfogó felmérést a magyar lakosság pénzügyi egészségéről. A mérések azt mutatják, hogy bár a háztartások pénzügyi egészsége szorosan összefügg az iskolázottsággal, a jövedelmi helyzettel és a lakóhely településméretével, más, szemlélet- és viselkedésbeli szempontok is jelentősen befolyásolják az eredményt. A kutatás eredményét összesítő MNB Pénzügyi Egészség Index 2024 őszén egy 0-100 pontos skálán 53 pontot mutat, vagyis a lakosság pénzügyi egészsége közepesnek tekinthető. Kiemelendő azonban, hogy a lakosság 14 százalékának kritikus, 30 pont alatti az eredménye, míg a legjobb eredményeket a megfelelő megtakarításokkal rendelkező, pénzügyeiket tudatosabban kezelő, fogyasztási szokásaikat saját jövedelmi viszonyaikhoz körültekintően igazító háztartások érték el.

„Pénzügyi biztonságban érzem magam, és rendelkezem a pénzügyi döntéseim szabadságával – a jelenben és tervezetten a jövőre nézve is” – hangzik a pénzügyi egészség Magyar Nemzeti Bank szakértői csoportja által, nemzetközi kutatások és szakirodalom alapján megalkotott hazai definíciója.

Pénzügyi egészségünk aktuális szintje mostantól egyénileg is mérhető az [MNB Pénzügyi Navigátor oldalán](#). A pénzügyi ismeretterjesztés terén bevezetett újszerű megközelítés jól kiegészíti és továbbfejleszti az eddig alkalmazott *pénzügyi kultúra* fogalmát és mérését, mivel a mindennapi pénzügyekhez kapcsolódó különböző viselkedésformák összesített eredményét jeleníti meg. Az MNB a Pénzügyi Egészség Index módszertanának meghatározásakor a fogyasztók pénzügyi tudatosságának értékelésébe további elemeket is beemelt, kiemelt figyelmet fordítva a pénzügyi szokások, az anyagi tartalékok és a biztonságérzet, valamint a pénzügyi ellenállóképesség összefüggéseire.

A 2024 augusztusában 1500 fő bevonásával, 18-79 év közöttiek körében készült reprezentatív kutatás eredményeként a magyar lakosság 14 százalékának kritikus (0 és 29 pontszám közötti), további 29 százalék pedig sérülékeny (30 és 49 pont közötti) a pénzügyi egészsége. Ennek szintje szoros összefüggést mutat a háztartások jövedelmi helyzetével: a 400 ezer forint alatti nettó jövedelmű háztartásokban élők több mint fele a két legveszélyeztetettebb pénzügyi szegmensbe tartozik. A legnagyobb részhalmozta a pénzügyi egészség szempontjából mérsékelt kockázatos fogyasztók adják, akik 50 és 69 közötti pontszámot értek el a 100-ból, ők a hazai lakosság 35 százalékát képviselik.

A pénzügyi egészség meghatározásakor kiemelt szerepet kap egyrészt a pénzügyi magatartás, azaz a mindennapos szokások, tevékenységek köre, melyek biztonságossá, és követhetővé tehetik pénzügyi életünket, másrészt a tervezés és a pénzügyi célok meghatározása a jövőre nézve. Ennek megfelelően piacutató szakértők bevonásával az MNB a főindex mellett 4 alindex mentén alkotta meg a hazai Pénzügyi Egészség Index dimenzióit. Ezen alindexek a „*Kontroll a pénzügyek felett*”, a „*Megtakarítási képesség és törekvés*”, az „*Anyagi helyzet*”, valamint a „*Pénzügyi ellenállóképesség*”.

A magyarok a pénzügyeik feletti kontrollban teljesítettek legjobban, amely alindex értéke 60 pont az elérhető 100-ból. Kiemelendő azonban, hogy a témakörön belül is mutatkoznak jelentős eltérések: bár saját bevallása szerint a lakosság 63 százaléka mindig vagy legtöbbször figyelemmel kíséri havi költségeit, csupán 44 százalék készít tervet kiadásai és bevételei kezelésére. A leginkább tervezők a 18-29, valamint a 70-79 éves korosztály. Az iskolai végzettség emelkedésével az alindex értéke is jelentősen emelkedik: a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők körében ennek értéke

mindössze 54 pont, a diplomások értéke 66 pont feletti.

A legalacsonyabb, 48 pontos eredmény a „Megtakarítási képesség és törekvés” alindex esetében mutatkozik. Az önbevallásos, reprezentatív kutatás eredménye szerint a magyarok mindössze 19 százaléka érzi úgy, hogy teljesen vagy eléggé sikerül felkészülnie pénzügyileg a nyugdíjas évekre, 53 százalék azonban úgy gondolja, nem tud megfelelően felkészülni rá. Emellett 49 százalék megpróbál rendszeres jelleggel pénzt félretenni, mintegy 30 százalék azonban nem tud és nem is próbál rendszeresen megtakarítani. A megtakarítási képességet és törekvést mérő mutató a 30 év alattiak körében a legmagasabb (53 pont), míg az 50-59 éves magyarok érték el ezen a téren a legalacsonyabb eredményt. Hosszútávú célokra csak minden harmadik válaszadó (a megkérdezettek mindössze 33 százaléka) takarékoskodik.

Az anyagi helyzet vizsgálatát mérő alindex 56 pontot mutat. Ezen belül a saját pénzügyi helyzetével a lakosság mindössze 19 százaléka elégedett. 61 százalék mindig, 29 százalék pedig legtöbbször időben tudja fizetni a számláit. 55 százalék érzi úgy, hogy anyagi helyzete korlátozza abban, hogy számára fontos célokat valósítson meg – jelentősen rontva ezzel pénzügyi egészség-érzetét. A nemek szerinti különbségeket vizsgálva jelentős a különbség: a férfiak 60 pontos átlagot értek el a mutató alapján, ami szignifikánsan magasabb, mint a nők 52 pontos értéke. A lakosság 20 százalékának érezhető teher az adósságok törlesztése, 5 százalék pedig nem is tud időben törleszteni.

A pénzügyi ellenállóképesség terén a második leggyengébb, 49 pontos eredmény született. Kiemelendő, hogy a lakosság 40 százaléka nem tudna egy hónapon túl megélni fő jövedelemforrásának elvesztése esetén – ezen belül a válaszadók fele még 1 hétig sem. Váratlan kiadás esetére a magyarok kevesebb mint harmada rendelkezik fél havi jövedelemnek megfelelő tartalékkal, ugyanakkor 47 százalék gondolja úgy, hogy pénzügyi válsághelyzet esetén kapna anyagi segítséget rokonától, ismerőstől.

A MNB a kutatási eredmények ismeretében további lépéseket tervez a lakosság pénzügyi tudatosságának és pénzügyi egészségének javítása céljából. Ennek következő állomása a [Pénzügyi Egészség Kalkulátor](#) megjelentetése, amellyel az [MNB Pénzügyi Navigátor oldalra](#) látogatók saját pénzügyi egészségük aktuális szintjét mérhetik meg. A további tervek szerint a felnőtteknek szóló célzott pénzügyi ismeretterjesztés következő lépése a jelenleg pilot szakaszban lévő MNB Pénzügyi Egészség Program kiterjesztése. Ennek keretében a jövőben munkahelyi környezetben, szervezett formában, gyakorlatorientált és igény szerint ingyenes, egyénre szabott pénzügyi tanácsadással kiegészített ismeretterjesztési programokra kerülhet sor, az MNB támogatásával működő országos lefedettségű [Pénzügyi Navigátor Tanácsadó Irodahálózat](#) tanácsadóinak közreműködésével.

Sajtókapcsolat:

- +36 1 428 2600
- sajt@mnbb.hu

Eredeti tartalom: Magyar Nemzeti Bank

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/16066/a-penzugyi-egeszseg-nem-csupan-az-anyagi-helyzettol-fugg/>